

sere og beklage den socialdemokratiske dominans, men en bog, der skal tjene som indføring til den danske arbejderbevægelses historie, må indeholde en mere nuanceret redegørelse for og analyse af den retning, der til dato har kunnet fastholde den store majoritet af arbejderklassen både fagligt og politisk.

Når bogen svigter på dette område, må en del af forklaringen dog søges i, at den nye forskning endnu kun i begrænset omfang har beskæftiget sig med reformismen i det 20. århundrede. Bjørn Erichsen har simpelthen manglet kvalificerede undersøgelser som baggrund for store dele af sin fremstilling. På de bedre udforskede områder viser han en mere åben kritisk indstilling til sit stof, bl.a. i vurderingen af DKPs udvikling.

»Om arbejderbevægelsen« er veldisponeret, velskrevet og letlæst. Den danske samfundsudvikling og den internationale sammenhæng tilgodeses konsekvent og relevant, og samspillet mellem den faglige og politiske arbejderbevægelse fremstilles forbilledlig klart. Det er en læseværdig og engagerende bog, som vil kunne bruges i mange sammenhænge, men som grundbog kan den ikke stå alene.

Erik Strange Petersen

Ellen Forchhammer: *Kære Knud. Kredsen omkring den unge Knud Rasmussen.* (Wøldikes Forlag, 1979). 128 s.

Da Ellen (dengang Hallas) læste til læge i begyndelsen af dette århundrede, blev hun bekendt med Knud Rasmussens søskende og dermed ham. De to unges bekendtskab udviklede sig til et varmt venskab. Det afsatte nogle breve dem imellem. De udgør kernen i den lille udgivelse. Inden sin død i 1951

havde forfatterinden skrevet nogle erindringsbilleder i tilknytning til brevene, episoder, fortalt med megen varme og lune, fra samværet med Knud Rasmussen og den anden hovedperson, den svenske flyvepioner, baron Carl Cederstrøm. Det hele blev gemt væk på loftet og er først udkommet her i 100-året for Knud Rasmussens fødsel. Breve og erindringer følger måske ikke meget nyt til vor viden om Knud Rasmussen, men bærer endnu et vidnesbyrd om hans rige personlighed, spændt ud mellem det europæiske (danske) og eskimoiske (grønlandske), som han både ved fødsel og livsgerning var stedt i.

Axel Kjær Sørensen

Johs. Holsting: *Grønlands Pionerer, kapitler af Grønlands opdagelseshistorie.* (Chr. Erichsens Forlag, 1978). 175 sider.

Hvis det nogensinde har været tilfældet, at en bog er blevet til ved at læse 12 bøger og skrive den 13., så er denne et fuldgodt eksemplar af slagsen. Forfatteren har i sit otium fra folkeskolen læst de originale ekspeditionsberetninger, trykt i Meddelelser om Grønland, og genfortalt – forkortet – de mest dramatiske episoder fra dem. Sigtet synes at være Grønlandsekspeditionernes Gesta Danorum, de uforfærdede polarforskere i kamp mod sne, is og kulde, fulgt af trofaste grønlandere.

Denne genfortælling kan vel have sin berettigelse som en slags appetitvækker til de forlængst udsolgte beretninger i Meddelelser om Grønland. (Når de af og til udbydes antikvarisk, er det til svimlende summer. Rækken 1878-1974 står nu i 85.000 kr.) De danske Grønlandsekspeditioners historie er det ikke, men nok en samling historier fra dem.

Axel Kjær Sørensen